

Sundhedsministeriet

Holbergsgade 6

1057 København K

E-mail: sum@sum.dk og nff@sum.dk

København, den 29. september 2021

DIGNITY's hørings svar vedrørende forslag til lov om ændring af lov om anvendelse af tvang i psykiatrien m.v.

DIGNITY ønsker at takke Sundhedsministeriet for jeres anmodning af 31. august 2021 om bemærkninger til forslag til ændring af psykiatriloven m.v. (herefter "lovudkast"). Vores bemærkninger er begrænset til den del af lovforslaget, som falder indenfor DIGNITY's mandat og ekspertise.

Vi ser positivt på regeringens tilkendegivelse af, at et løft til det psykiatriske område er en meget vigtig prioritering, og at brugen af tvang på de psykiatriske afdelinger bør nedbringes. Vi er også positive overfor mange af lovudkastets forslag, herunder i forhold til bedre regulering af husordener.

DIGNITY ønsker dog at påpege, at lovudkastet ikke fører os i mål med hensyn til fuld implementering af de internationale menneskeretlige standarder med hensyn til brug af tvangsfiksering. Ifølge Den Europæiske Komite til Forebyggelse af Tortur (CPT) skal varigheden af tvangsfikseringer med fysiske instrumenter (f.eks. bælte og remme) være så kort som muligt og normalt tælles i minutter snarere end timer:

The duration of the use of means of mechanical restraint and seclusion should be for the shortest possible time (usually minutes rather than hours) and should always be terminated when the underlying reasons for their use have ceased.¹

DIGNITY har derfor tidligere anbefalet at fokusere på forebyggelse af tvangsfiksering, som kunne risikere at indebære umenneskelig eller nedværdigende behandling², og at undgå tvangsfiksering af mere end 24 timers varighed.³ Vi fastholder den overordnede holdning og opfordrer derfor regeringen til at iværksætte et mere omfattende lovarbejde med henblik på at reducere brugen af tvang i psykiatrien. Et sådant lovarbejde kunne tage afsæt i blandt andet erfaringer fra andre lande og de kommende anbefalinger fra Ombudsmandens tematiske besøg på psykiatriske institutioner i 2021, som gennemføres under FNs Tillægsprotokol og i samarbejde med Institut for Menneskerettigheder og DIGNITY.

DIGNITY

Dansk Institut Mod Tortur
Bryggervangen 55
2100 København Ø

Tel. +45 33 76 06 00
Fax +45 33 76 05 10

info@dignity.dk
www.dignity.dk

CVR nr. 69735118
P-nr. 1002304764
EAN 5790000278114
LOK nr. 5790001376147

Danske Bank Nr.
4183-4310821209

¹ Europarådet: Europarådets torturkomité (CPT): *Means of restraint in psychiatric establishments for adults (Revised CPT Standards)*, 21. marts 2017, CPT/Inf(2017)6, pr 4.1.

² NGO UPR report 15. oktober 2020.

³ NGO report til FNs Torturkomite, 11. november 2015.

I forhold til det konkrete lovudkast ønsker DIGNITY at anbefale følgende ændringer:

Tilsyn med tvangsfikserede patienter

De nuværende tre lægelige vurderinger af bæltefikserede patienter i døgnet fastholdes, men lovforslaget indfører som noget nyt maksimale intervaller mellem tilsynene, dvs. første tilsyn senest 4 timer efter tvangsfiksering er påbegyndt og højst 10 timer mellem de efterfølgende tilsyn, jf. lovudkastets § 21, stk. 4, pkt. 2-4.

Efter vores vurdering er disse tidsintervaller for lange og bør reduceres i lyset af de potentielle alvorlige konsekvenser af tvangsfiksering og af hensyn til overholdelse af de menneskeretlige standarder. Tilsyn hver anden time kunne overvejes.

Notatpligt for den faste vagt

Med lovudkastet foreslåes, at den faste vagt skal udarbejde en objektiv beskrivelse af patientens aktuelle tilstand under tvangsfiksering. Den faste vagts forpligtelser til observation og dokumentation bør konkretiseres. Eftersom den faste vagt ikke nødvendigvis har en sundhedsfaglig uddannelse, bør der foreligge en præcis beskrivelse af hvilke observationer, der skal dokumenteres, således at denne dokumentation kan bruges i forbindelse med f.eks. de lægelige tilsyn samt ved eventuelle patientklager. Man kunne med fordel stille krav om, at de objektive beskrivelser skulle foretages løbende, evt. i intervaller af 15 min. varighed. Herudover kunne man stille krav til benyttelse af særlige skemaer til brug for denne løbende dokumentation, således at den faste vagt ved præcis hvilke observationer, der skal dokumenteres. I den forbindelse er det også vigtigt, at den faste vagt instrueres i at gengive præcis, hvad der er foregået i stedet for en fortolkning af begivenhederne. Vagten bør derfor eksempelvis instrueres i at notere patientens præcise ytringer og ikke bare notere, at vedkommende er verbalt truende.

---oOo---

Vi står naturligvis til rådighed for yderligere bemærkninger.

Med venlig hilsen

Rasmus Grue Christensen
CEO, DIGNITY – Dansk Institut mod Tortur